

Internkontrollenheten

Leader Sjö, Skog & Fjäll
Ösavägen 14
836 94 Ås

Tillsyn av LAG

Leader sjö, skog och fjäll

Rapport

2019-10-04

Innehåll

1 Bakgrund och syfte med tillsynsbesöket	2
2 Genomförande	2
3 Resultat	3
4 Iakttagelser	3
4.1 Grundläggande villkor	3
4.1.1 Ansökan är inte fullständig	3
4.1.2 Dödvikt	4
4.1.3 Urval	5
4.1.4 Kontinuerlig uppföljning och utvärdering	6
4.2 Regler som leaderföreningen ska följa	7
4.2.1 Leaderföreningen ska följa Jordbruksverkets krav på rapportering, anvisningar och riktlinjer	7
4.2.1.1 Fastställa stödbelopp innan administrativa kontroller genomförts	7
4.3 Organisation	8
4.3.1 Representation av offentlig, privat och ideell sektor i LAG	8
4.4 Klagomål	8
5 Sammanfattande tabell över vad som ska ingå i åtgärdsplanen	9
6 Avslut av genomförd tillsyn	9
Bilaga till kontrollrapport	10
Grundläggande villkor	10
Det innebär att:	10
Regler som leaderföreningen ska följa	10
Det innebär bland annat:	11
Ändringar av villkor	11
Organisation	11
Budget och finansiering	12
Klagomål	12

1 Bakgrund och syfte med tillsynsbesöket

Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för lokalt ledd utveckling och har ansvaret för, bland annat, tillsyn av LAG enligt art 60.1 i (EU) nr 809/2014¹ och 36 § i SFS (2015:407)². Syftet med tillsyn av LAG är att kontrollera att LAG uppfyller de villkor och krav som finns angivna i artikel 60.2 i (EU) nr 809/2014, artikel 34 i (EU) nr 1303/2013³ och i startbeslutet.

Enheten för lokalt ledd utveckling var ansvarig för tillsyn av LAG fram till den 31 december 2017. Sedan den 1 januari 2018 är det internkontrollenheten som ansvarar för tillsynen.

Resultatet av tillsynen bedömer vi utifrån om LAG uppfyller villkoren i startbeslutet eller inte. Vi dokumenterar våra iakttagelser från tillsynen i en rapport. Vi ger även rekommendationer och förslag på förbättringar när vi ser ett behov av det.

LAG får möjlighet att granska ett rapportutkast för att klargöra eventuella missförstånd. Därefter skickar internkontrollenheten en slutlig rapport till LAG och berörda enheter inom Jordbruksverket.

För vissa iakttagelser rekommenderar vi att en åtgärdsplan tas fram. Projekt- och företagsstödssektionen ansvarar för att ta fram en åtgärdsplan när det blir aktuellt oavsett om åtgärderna ska genomföras av LAG eller av sektionen själv. LAG kan alltså vänta på besked från Projekt- och företagsstödssektionen om det är aktuellt med en åtgärdsplan.

2 Genomförande

Tillsynen är genomförd under perioden maj och juni 2018 av Niklas Björkman och Mats Åbom. Vid vårt besök den 12 juni 2018 närvarade verksamhetsledare, administratör och ordförande.

Före tillsynsbesöket har vi granskat underlag som LAG skickat till Jordbruksverket vid den årliga rapporteringen och som ingår i de villkor som finns i startbeslutet. Vi valde även ut fem handlagda ärenden för att säkerställa att fastställda rutiner följs. Utifrån resultatet av granskningen ställde vi kompletterande frågor vid besöket på leaderkontoret. Besöket avslutades med en muntlig genomgång av kontrollresultatet där frågeställningar och eventuella oklarheter diskuterades och förtydligades.

¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet, landsbygdsutvecklingsåtgärder och tvärvillkor

² Förordning (2015:407) om lokalt ledd utveckling

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006

3 Resultat

Resultatet av tillsynsbesöket presenteras per område⁴.

Tabellen nedan visar en sammanfattning över antalet iakttagelser vi gjort kopplat till respektive område. Mer information finns under respektive rubrik i rapporten. Under rubrik 5 finns en sammanfattande tabell över vad vi bedömer ska ingå i åtgärdsplanen.

I bilagan till rapporten finns samtliga villkor uppdelade per område.

Område	Bedömning	Endast rekommendationer	Åtgärdsplan med eller utan rekommendation
Grundläggande villkor	Uppfyller inte villkoren	1 villkor	3 villkor
Regler som leaderföreningen ska följa	Uppfyller inte villkoren	u.a.*	1 villkor
Ändringar av villkor	Uppfyller villkoren	u.a.	u.a.
Organisation	Uppfyller villkoren	u.a.	u.a.
Budget och finansiering	Uppfyller villkoren	u.a.	u.a.
Klagomål	Uppfyller inte villkoren	u.a.	1 villkor

*Utan anmärkning

De iakttagelser som berör grundläggande villkor, regler som leaderföreningen ska följa och organisation kan leda till att LAG:s verksamhet påverkas negativt eftersom alla villkor i startbeslutet inte är uppfyllda.

4 Iakttagelser

4.1 Grundläggande villkor

Det finns åtta grundläggande villkor i startbeslutet som ska uppfyllas. Vi har gjort iakttagelser på fyra av dessa villkor.

4.1.1 Ansökan är inte fullständig

Av 24 § i SFS (2015:407) framgår vilka bestämmelser i förvaltningslagen som LAG ska tillämpa vid handläggning av stödärenden. En av bestämmelserna är 23 §, som

⁴ Beskrivning av bedömningen av iakttagelserna

- LAG uppfyller villkoren = inga rekommendationer, ingen åtgärdsplan
- LAG uppfyller inte villkoren = endast rekommendationer
- LAG uppfyller inte villkoren = åtgärdsplan med eller utan rekommendation

tillsammans med 24 §, preciserar det så kallade "Utredningsansvaret". Av 23 § i förvaltningslagen framgår att:

"En myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.

[...]

Om det behövs ska myndigheten genom frågor och påpekanden verka för att parten förtydligar eller kompletterar framställningen".

I ansökan med ärendenummer 2016-4754 söker Destination Funäsfjällen AB stöd för att genomföra en förstudie. Förstudien ska resultera i en projektplan för att utveckla befintliga sommar- och vinterleder samt skapa nya leder i området. Planen ska även omfatta skyltning, "paketering" och marknadsföring. Utöver detta ska möjligheterna till att ta betalt för nyttjandet av lederna utredas.

På frågan i ansökan om hur projektet skiljer sig från ordinarie verksamhet har sökanden svarat "förstudien och projektet kommer att drivas fristående från ordinarie verksamhet och redovisas separat". I sökandes svar framgår inte vad den ordinarie verksamheten består av och vad som gör att projektet inte omfattas av den ordinarie verksamhet. Svaret är bland annat av betydelse vid bedömningen av vilka utgifter som är nödvändiga för att genomföra projektet och om utgifterna ingår i den sökandes ordinarie verksamhet. Vi ser därför att ansökan inte är fullständig.

Vi **rekommenderar** att LAG säkerställer att ansökan om stöd innehåller de uppgifter som behövs för att göra en korrekt bedömning av projektet.

Vi bedömer att åtgärder behöver vidtas och att de därför ska beskrivas av Projekt- och företagsstödssektionen i en **åtgärdsplan**.

4.1.2 Dödvikt

Enligt rutin 207 *Lokalt ledd utveckling – stödspecifika villkor* ska handläggaren, vid bedömning av dödvikt, ta hjälp av dokumentet "Bedömning av dödvikt inom lokalt ledd utveckling". Dokumentet ger bland annat exempel på följande två situationer då det föreligger dödvikt och inte finns behov av stöd:

- Projektet handlar om en naturlig del i ett företags expansion eller utveckling, som man kan förvänta sig att företaget kommer att göra även utan stöd.
- De aktiviteter man söker stöd för har stödmottagaren (eller annan part) tidigare genomfört utan stöd.

Vid granskning av ansökan med ärendenummer 2016-6014 har vi sett att frågan om dödvikt inte är tillräckligt utredd. Stödsökande är Ljungdalsfjällens turistbyrå. Projektet syftar till att öka antalet vandringsleder i området med flera korta och mindre fysiskt krävande sträckor. Bland insatsens delaktiviteter ingår moment som röjning, märkning, skyltning, spångning av leder, framtagning av ledbroschyrer och orienteringskartor.

I ansökan om stöd ska sökanden besvara frågan "Kommer ni att genomföra projektet även utan det stöd ni söker här?". Sökanden uppger att projektet "delvis" kommer att genomföras utan stöd. I FLIT har handläggaren gjort bedömningen att "sökande uppger att de antagligen skulle utföra några av de ideella insatserna ändå. Jag ser inte detta som

ett skäl att dra av utgifter. Projektets utgifter är väl kopplade till aktivitetsplanen. Den ideella sidan handlar mycket om förankring och även att röra sig på lederna, vilket jag inte anser har med innebörden av dödviktsregeln att göra". Det finns ingen information i Kundakt om vilka insatser som sökanden hade genomfört utan stöd. Handläggaren baserar sin bedömning på antagandet att de insatser som skulle ha genomförts utan stöd är de samma som de ideella insatser som preciserats i ansökan. Vi kan inte verifiera att så är fallet och ser därför att det föreligger risk för dödvikt.

Vi **rekommenderar** att rutin 207 används vid handläggningen av ansökan om stöd tillsammans med dokumentet "Bedömning av dödvikt inom lokalt ledd utveckling". Vidare rekommenderar vi att LAG:s handläggare gör en bedömning av eventuell dödvikt och därefter föredrar sin bedömning vid beslutsmötet. Bedömningen ska lyfta fram argument både för och emot dödvikt i det aktuella ärendet. Det är sedan upp till beslutsgruppen att ta ställning i frågan. Beslutet ska dokumenteras i beslutsprotokollet även om dödvikt inte anses föreligga.

Vi bedömer att åtgärder behöver vidtas och att de därför ska beskrivas av Projekt- och företagsstödssektionen i en **åtgärdsplan**.

4.1.3 Urval

Enligt villkor i startbeslutet ska bedömning och urval av projekt ske utifrån objektiva urvalskriterier som Jordbruksverket godkänt. Artikel 34.3 b i förordning (EU) nr 1303/2013 anger att den lokala aktionsgruppen ska:

"Införa ett icke-diskriminerande och öppet urvalsförfarande och objektiva kriterier för urval av insatser, som inte leder till intressekonflikter"

Vid ärendegranskning har vi sett att LAG har satt högre poäng än vad projekten borde ha tilldelats utifrån uppgifter i ansökan om stöd. Vår bedömning är att LAG inte har saklig grund i ansökan om stöd eller i uppgifter som finns i Kundakt att motivera en högre poäng. De förhållanden eller jämförelser som LAG:s bedömning bygger på, specifika undersökningar eller specifika liknande projekt, har LAG inte tydligt hänvisat till. Vi kan därför inte se att urvalet skett på grunder som anges i ansökan om stöd eller uppgifter som finns i Kundakt. När bedömningar blir subjektiva kan LAG inte säkerställa att samtliga ansökningar behandlas på ett icke-diskriminerande sätt där insatser väljs ut genom ett öppet urvalsförfarande vilket är ett krav i artikel 34.3 b i förordning (EU) nr 1303/2013.

Vi har i två av de fem granskade ärendena sett följande brister som är kopplat till urval:

- Ärendenummer 2017-2634
Ansökan rör ett LAG-ägt förprojekt. LAG har i flera fall poängsatt urvalskriterierna baserat på vad ett eventuellt genomförandeprojekt skulle kunna generar. Det gäller till exempel LAG:s grundvillkor där det bland annat framgår att syftet med det förberedande projektet är ett direkt samarbete mellan minst två parter. Ett annat exempel är att LAG bedömer att projektet förbättrar innovationskraften i området samt skapar nya och/eller förbättrar lösningar för bättre kommunikation och service. Vi ifrågasätter poängsättningen med anledning av att LAG blandar ihop förprojektet med ett eventuellt genomförandeprojekt.

- Ärendenummer 2016-4754
Ansökan avser en förstudie där syftet är att ta fram en projektplan. Vid bedömning av urvalskriterierna uppnår projektet 213 poäng och avslagsnivån är 174 poäng. Trots att det av ansökan om stöd framgår att det under projektet **inte** kommer att skapas några arbetstillfällen har projektet tilldelats tre poäng då LAG bedömer att förstudien leder till att 1/3 arbetstillfällen kommer att skapas på t.ex. ett guideföretag. Då detta kriterium viktas till 40 innebär det att det totalt ger 120 poäng. Utan dessa hade ärendet inte kommit upp över avslagsnivån.

Vi **rekommenderar** att LAG, vid urval av insatser poängsätter ansökan enligt de uppgifter som lämnats i ansökan om stöd och andra relevanta underlag som finns i Kundakt. Vi rekommenderar även att dokumentation från eventuella intervjuer finns i ärendet. Om urvalskriterierna inte stämmer med någon typ av insats ska LAG kontakta Jordbruksverket och göra om eller ta fram nya urvalskriterier som passar till insatsen.

Vi bedömer att åtgärder behöver vidtas och att de därför ska beskrivas av Projekt- och företagsstödssektionen i en **åtgärdsplan**.

4.1.4 Kontinuerlig uppföljning och utvärdering

Ett av villkoren som finns angivet i beslut om att godkänna Leader Sjö, skog och fjäll programperioden 2014-2020, är att LAG kontinuerligt ska följa upp och utvärdera både enskilda projekt och övrig verksamhet inom utvecklingsstrategin. Artikel 34.3 g i förordning (EU) nr 1303/2013 anger att den lokala aktionsgruppen ska:

"Övervaka genomförandet av den lokalt ledda utvecklingsstrategin och de insatser som får stöd samt genomföra särskilda utvärderingar kopplade till den strategin"

Av kapitel 12 "Uppföljning och revidering" i LAG:s strategi framgår att uppföljningen ska ske enligt tabell i bilaga 9 i strategin och att en arbetsgrupp i början av 2016 har tillsatts inom LAG. Enligt strategin har arbetsgruppen till uppgift att "utgöra styrgrupp i frågor som har med uppföljning att göra. Till denna grupp kan en resurs från Region Jämtland Härjedalen adjungeras, som kan samordna information om hur bland annat arbetet med regionens innovationsstrategi korresponderar med leaderområdet". Av dokumentet "Uppdragsbeskrivning uppföljningsgrupp" framgår att uppföljningsgruppen har möte en gång per år.

Under tillsynsbesöket får vi veta att medlemmar från samtliga tre sektorer ingår i arbetsgruppen och att uppföljning av de övergripande och horisontella målen görs årligen. LAG har ett system för att följa projekten där varje projekt tilldelas en kontaktperson i LAG. Systemet med kontaktpersoner beskrivs mer ingående i arbetsordningen under rubriken "Kontaktpersoner" och det finns även en uppdragsbeskrivning. Vi har dock inte funnit någon sammanställning som tillräckligt väl visar en helhetsbild av att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av projekt har genomförts.

Vi **rekommenderar** att LAG tar fram en rutin som försäkrar en tydligare kontinuerlig uppföljning och utvärdering av samtliga projekt och övrig verksamhet inom utvecklingsstrategin, som en process och inte endast som ett projektbesök en gång per år.

4.2 Regler som leaderföreningen ska följa

Nedanstående iakttagelser är kopplade till de regelverk som finns specificerade i startbeslutet. Vilka regelverk som omfattas framgår av bilagan till denna rapport. Jordbruksverket har förutom att specificera dessa regelverk exemplifierat några av dem. Dessa är bara exempel, antalet villkor kopplade till detta område kan därför vara fler.

4.2.1 Leaderföreningen ska följa Jordbruksverkets krav på rapportering, anvisningar och riktlinjer

Nedanstående rubrik är kopplad till ett villkor i startbeslutet som anger att leaderföreningen ska följa Jordbruksverkets krav på rapportering, anvisningar och riktlinjer.

4.2.1.1 Fastställa stödbelopp innan administrativa kontroller genomförts

Enligt rutin 223 *LAG:s prioritering av ansökan* ska LAG:

- Kontrollera beslutsamässighet och jäv
- Bedöma ansökan genom urvalskriterier
- Prioritera ansökan
- Fastställa stödbelopp

Vi ser att det inte framgår av rutinen i vilken ordning de administrativa kontrollerna ska göras. Vissa kontroller kan ha påverkan på stödbeloppet som LAG ska fastställa. Vår bedömning är att LAG kan handlägga enligt rutinens ordning fram till och med momentet "prioritera ansökan". Om ansökan prioriteras och uppnår den poäng som är över avslagsnivån ska sedan de administrativa kontrollerna göras för att avgöra om exempelvis budgeterade utgifter är rimliga. Efter att handläggaren har gjort alla nödvändiga administrativa kontroller ska ärendet föredras under LAG:s beslutsmöte där stödbeloppet fastställs. För en korrekt hantering är det viktigt att alla nödvändiga kontrollpunkter är klara före beslutsmötet.

Vid granskning av ärenden har vi tittat på när underlag i Kundakt är upprättade och när kontrollpunkter är godkända i FLIT. Då det saknas versionshantering i FLIT är det svårt att följa handlägningsprocessen och veta när olika moment är genomförda. Det går inte att verifiera att till exempel rimlighetsbedömningen har gjorts innan LAG har fastställt stödbeloppet. Risken med att göra de administrativa kontrollerna efter att LAG fastställt stödbelopp är att handläggningen kan leda fram till ett annat stödbelopp än sökanden har budgeterat, eller att vissa utgifter inte ger rätt till stöd vilket skulle innebära att LAG behöver ändra stödbelopp för projektet.

Vi **rekommenderar** att handläggaren alltid noterar datum i FLIT var gång ny dokumentation görs i en kontrollpunkt och att de administrativa kontrollerna är genomförda när LAG ska fastställa ett projekts stödbelopp.

Vi kommer att **rekommendera** Projekt- och företagsstödssektionen att se över rutin 223 *LAG:s prioritering av ansökan* och förtydliga när i processen de administrativa kontrollerna ska göras.

4.3 Organisation

Det finns tjugotvå villkor kopplade till organisation i startbeslutet som ska uppfyllas. Vi har gjort iakttagelser på ett av dessa.

4.3.1 Representation av offentlig, privat och ideell sektor i LAG

Leader är en metod där ideell, privat och offentlig sektor arbetar tillsammans för att bidra till lokal utveckling. Alla tre sektorerna ska vara representerade i respektive LAG. Enligt artikel 32.2 b i förordning (EU) nr 1303/2013 ska lokalt ledd utveckling ledas av lokala aktionsgrupper som består av företrädare för offentliga och privata lokala socioekonomiska intressegrupper.

Vid granskningen saknade vi underlag som visar att de personer som är valda som representanter för offentlig, privat och ideell sektor har mandat att företräda sin organisation i LAG.

Enligt vår tolkning ska varje medlemsorganisation/myndighet utse de personer som ska företräda dem i LAG. Underlag som styrker detta kan skickas till valberedningen. Det är sedan upp till valberedningen att föreslå ledamöter utifrån personernas erfarenhet och kompetens. Vi ser att dokumentation som verifierar organisationens representant ska finnas på leaderkontoret.

Vi kommer att **rekommendera** Projekt- och företagsstödssektionen att ta fram riktlinjer för hur LAG ska säkerställa att ledamöterna har mandat att företräda den organisation/myndighet de ska representera.

4.4 Klagomål

I beslut om att godkänna Leader Sjö, skog och fjäll, programperioden 2014-2020, framgår att LAG ska behandla alla klagomål så fort som möjligt oavsett om klagomålen anses befogade eller ej. LAG ska se till att klagomålen i möjligaste mån framförs skriftligen och att Jordbruksverket underrättas om samtliga klagomål tillsammans med en beskrivning av hur LAG har svarat och bemött klagomålen.

Enligt uppgift vid vårt kontrollbesök har ett skriftligt klagomål mottagits och besvarats av LAG under 2017. Klagomålet har vidarebefordrats till Jordbruksverket och finns även återgivet i årsrapporten. Utöver detta har LAG mottagit flera muntliga klagomål riktade mot Jordbruksverket. LAG har inte sett till att dessa klagomål framförts skriftligen och har heller inte underrättat Jordbruksverket.

Vi **rekommenderar** att LAG försäkrar sig om att alla klagomål behandlas så fort som möjligt, att klagomålen framförs skriftligen och att Jordbruksverket underrättas i enlighet med villkoret i startbeslutet.

Vi bedömer att åtgärder behöver vidtas och att de därför ska beskrivas av Projekt- och företagsstödssektionen i en **åtgärdsplan**.

5 Sammanfattande tabell över vad som ska ingå i åtgärdsplanen

Område	Rubrik	Kort sammanfattning
4.1 Grundläggande villkor	4.1.1 Ansökan är inte fullständig	Ansökan om stöd innehåller inte de uppgifter som behövs för att bedöma projektet.
	4.1.2 Dödvikt	Frågan om dödvikt har inte utretts tillräckligt.
	4.1.3 Urval	När LAG poängsätter projekt är poängsättningen generös. LAG har i sin poängsättning beaktat kriterier som blir aktuella först vid ett eventuellt kommande projekt. LAG har även baserat viss poängsättning på uppgifter som saknar stöd ansökan.
4.2 Regler som leaderföreningen ska följa	4.2.1.1 Fastställa stödbelopp innan administrativa kontroller genomförts	De administrativa kontrollerna har genomförts efter att LAG prioriterat projektet och fastställt stödbelopp.
4.4 Klagomål		LAG har mottagit muntliga klagomål utan att underrätta Jordbruksverket.

6 Avslut av genomförd tillsyn

Vid vår kontroll av LAG i Leader Sjö, skog och fjäll har vi sett att det är vissa villkor i startbeslutet som inte är uppfyllda.

Projekt- och företagsstödssektionen på Jordbruksverket kommer att ta fram en åtgärdsplan för LAG och berörda enheter på Jordbruksverket. Det är även Projekt- och företagsstödssektionen som kommer att följa upp åtgärdsplanen.

Susanne Andersson
Enhetschef

Niklas Björkman
Kontrollant

Bilaga till kontrollrapport

Villkor i startbeslut, uppdelade per område

Grundläggande villkor

Leaderföreningen ska bedriva verksamhet inom lokalt ledd utveckling genom leadermetoden enligt sin lokala utvecklingsstrategi och de stadgar som Jordbruksverket har godkänt. Det ska göras inom ramen för den LAG-budget som Jordbruksverket har tilldelat.

Det innebär att:

1. Leaderföreningen ansvarar för att driva verksamheten enligt den godkända utvecklingsstrategin samt att verka för att nå de uppsatta målen i strategin.
2. Verksamheten ska genomföras inom det inom det geografiska område och utifrån den fondavgränsning som framgår av strategin.
3. Möjligheten att söka stöd ska offentliggöras genom att mobilisera och informera utvecklingsstrategins målgrupper. Ni ska också främja de lokala aktörernas kapacitet att utveckla och genomföra projekt som leder till att uppfylla målen i utvecklingsstrategin.
4. LAG ska bedöma de projektansökningar som kommer in och fatta LAG-beslut, fastställa stödbelopp och lämna förslag på beslut till Jordbruksverket.
5. Leaderföreningen ska kontinuerligt följa upp och utvärdera både enskilda projekt och övrig verksamhet inom utvecklingsstrategin.
6. Bedömning, urval och motivering till beslut ska ske utifrån objektiva urvalskriterier som Jordbruksverket godkänt. De ska säkerställa ett icke-diskriminerande och öppet förfarande som inte leder till intressekonflikter.
7. Vid urvalsförfarandet ska minst 50 procent av rösterna avgas av ideell och privat sektor.
8. Stöd till driftsåtgärden får inte överskrida 25 procent av utvecklingsstrategins totala offentliga utgifter som betalats ut vid avslutad programperiod.

Regler som leaderföreningen ska följa

Leaderföreningen ska följa aktuella regler i

- EU:s fondgemensamma förordning 1303/2013
- EU:s förordning om stöd för landsbygdsutveckling 1305/2013
- EU:s förordning om regionala utvecklingsfonden och om målet investering för tillväxt 1301/2013
- EU:s förordning om socialfonden 1304/2013
- EU:s havs- och fiskeriförordning 508/2014
- förordningen (2015:407) om lokalt ledd utveckling
- lag (2015:266) om lokala aktionsgrupper
- landsbygdsprogrammet 2014-2020
- havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020.
- regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling
- Statens jordbruksverks föreskrift (SFSJV 2015:35 om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling)
- Statens jordbruksverks föreskrift (SFSJV 2015:8) om rutiner vid handläggning av ärenden om jordbrukarstöd, stöd inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet

Det innebär bland annat:

1. Vid handläggning av ett ärende ska LAG tillämpa jävsregler (Förvaltningslag 2017:900).
2. Leaderföreningen omfattas av lagen om offentlig upphandling (LOU). LOU omfattar projekt och verksamhet med Leaderföreningen som stödmottagare. Övriga stödmottagare ska tillämpa LOU i de fall de bedöms som offentligt upphandlande enheter.
3. Leaderföreningen ska följa Jordbruksverkets krav på rapportering, anvisningar och riktlinjer.
4. Den som genom leaderföreningens verksamhet får uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat samt andra ekonomiska eller personliga förhållanden får inte röja uppgiften (lag (2015:266) om lokala aktionsgrupper).

Ändringar av villkor

Följande måste godkännas av Jordbruksverket

1. förändringar av er godkända lokala utvecklingsstrategi
2. förändringar av ert geografiska område
3. förändringar i sammansättningen av LAG samt LAG:s stadgar
4. flytt av pengar mellan åtgärder i er LAG-budget
5. urvalskriterier för projekt

Organisation

1. Leaderföreningen är ansvarig för förvaltningen av leaderområdets verksamhet samt godkända utvecklingsstrategi. LAG är föreningens beslutande styrelse.
2. Alla ledamöter är aktiva, informerade och väl insatta i verksamheten.
3. Ingen sektor (ideell, privat, offentlig) i LAG har mer än 49 procent av rösterna.
4. Inget kön utgör mer än 60 procent av ledamöterna i LAG.
5. Alla ledamöter i LAG har fyllt 18 år.
6. LAG har kompetens inom de fonder och insatsområden som finns i utvecklingsstrategin.
7. LAG:s ledamöter har geografisk spridning inom leaderområdet.
8. LAG:s ledamöter eller den organisation som de representerar är medlemmar i föreningen.
9. Ordförandeskapet under programperioden är representerat av alla tre sektorer. Föreningsstämman utser ordförande på en mandattid om två år med möjlighet till förlängning med maximalt ett år. Efter mandattiden väljs en ny ordförande men då från en annan sektor än den tidigare. Vice ordförande är inte från samma sektor som ordförande.

Tilläggsbeslut 2018-02-27

Jordbruksverket har beslutat att lätta på kravet om roterande ordförande. Föreningen ska enligt beslutet byta ordförande minst en gång under programperioden. Maximal mandattid blir fyra istället för tre år. Mandattid räknas från första årsmötet efter startbesked. Vi rekommenderar att den nya ordföranden kommer från en annan sektor än den tidigare. Vice ordförande och ordförande ska komma från olika sektorer.

Om föreningen ändrar paragrafen om ordförandeskapet i sina stadgar ska de nya stadgarna skickas med e-post till lokaltleddutveckling@jordbruksverket.se med följande information:

- namn på leaderområde
 - de nya stadgarna
 - årsmötesprotokoll som styrker stadgeändringen
10. Leaderföreningen efter varje årsmöte har skickat ett justerat årsmötesprotokoll till Jordbruksverket tillsammans med ett konstituerande protokoll samt en uppdaterad förteckning på LAG och valberedningens sammansättning och kompetens.
 11. Det finns en valberedning med en så jämn könsfördelning och geografisk spridning som möjligt, och där det finns representation från ideell, offentlig och privat sektor. Valberedningen ska ha erfarenhet av styrelsearbete, kunskap om leadermetoden och villkoren i detta beslut samt kännedom om vilka kompetenser LAG behöver för att kunna genomföra utvecklingsstrategin.
 12. Leaderföreningen har en godkänd eller auktoriserad revisor.
 13. Stadgarna anger antal ordinarie ledamöter och eventuella ersättare i LAG samt mandattid och får inte strida mot detta beslut.
 14. Verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår.
 15. Leaderföreningen har ett bemannat leaderkontor senast fyra månader efter tidpunkten för detta beslut, till och med juni 2023.
 16. Leaderkontoret är bemannat med minst två personer på två tjänster, en verksamhetsledare och en administratör. Bemanning kan vara anställd personal eller köpt tjänst.
 17. Personal inte är ledamot i LAG.
 18. Leaderföreningen har en fastställd besluts- och arbetsordning.
 19. Personer som ansvarar för och utför föreningens verksamhet har genomgått Jordbruksverkets obligatoriska utbildningar.
 20. Leaderföreningen tillämpar kontrasignering av utbetalningar från bank.
 21. Leaderföreningen tillämpar största möjliga öppenhet och service gentemot stödsökande, projekt, enskilda, media och övriga parter. Alla handlingar som hör till ärendehantering har diarieförts och arkiverats. Föreningens övriga verksamhet har dokumenterats och har arkiverats. Arkiverade handlingar får inte gallras.
 22. Alla handlingar som hör till ärendehantering sparas i tio år efter sista utbetalning.

Budget och finansiering

1. Reserverad budget för hela programperioden har medfinansierats med 33 procent övrigt offentligt stöd. Av dessa har minst 75 procent betalats ut årligen till föreningen i förskott.

Klagomål

1. Leaderföreningen ska på ett objektivt sätt behandlat alla klagomål så fort som möjligt oavsett om klagomålen kan anses befogade eller inte.
2. Leaderföreningen i möjligaste mån har sett till att klagomålen framförts skriftligt.
3. Jordbruksverket har underrättats om alla klagomål som lämnas till er tillsammans med en beskrivning av hur ni har svarat och bemött klagomålen.